

Věc C-544/19**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce na základě čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

9. července 2019

Předkládající soud:

Administrativen săd Blagoevgrad

Datum předkládacího rozhodnutí:

5. července 2019

Navrhovatelka v řízení o kasačním opravném prostředku:

„ECOTEX BULGARIA“ EOOD

Odpůrce v řízení o kasačním opravném prostředku:

Teritorialna direkcija na Nacionalna agencija za prichodite, Sofie

Předmět původního řízení

Řízení o kasačním opravném prostředku týkajícím se správní pokuty – finanční sankce – uložené navrhovatelce v řízení o kasačním opravném prostředku kvůli porušení ustanovení o omezení hotovostních plateb podle čl. 3 odst. 1 bodu 1 zákon za ograničavane na plaštanjata v broi (zákon o omezení hotovostních plateb)

Předmět a právní základ předběžné otázky

Právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce: čl. 267 písm. a) a b) SFEU

Žádost o výklad těchto ustanovení: článek 63 SFEU, čl. 49 odst. 3 Listiny základních práv Evropské unie, směrnice (EU) 2015/849: šestý bod odůvodnění, čl. 2 odst. 1, články 4 a 5, čl. 58 odst. 1 a čl. 60 odst. 4

Předběžné otázky

První otázka:

Musí být článek 63 SFEU vykládán v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je právní úprava dotčená v původním řízení, podle níž smí být tuzemské platby od výše 10 000 leva (BGN) prováděny pouze bankovním převodem nebo vkladem na účet a která omezuje hotovostní výplaty dividend z nerozděleného zisku od výše 10 000 BGN? V případě, že článek 63 SFEU této právní úpravě nebrání: Je takové omezení odůvodněno cíli směrnice (EU) 2015/849?

Druhá otázka:

Musí být čl. 2 odst. 1 směrnice (EU) 2015/849 ve spojení s šestým bodem odůvodnění a články 4 a 5 této směrnice vykládán v tom smyslu, že nebrání takovému obecnému vnitrostátnímu ustanovení, jako je ustanovení dotčené v původním řízení, podle něž smí být tuzemské platby od výše 10 000 BGN prováděny pouze bankovním převodem nebo vkladem na účet a která nepřihlíží k osobě nebo důvodu hotovostní platby a současně zahrnuje všechny hotovostní platby mezi fyzickými a právníckými osobami?

1) V případě kladné odpovědi na tuto otázku: Umožňuje čl. 2 odst. 1 bod 3 písm. e) směrnice (EU) 2015/849 ve spojení s šestým bodem odůvodnění a články 4 a 5 této směrnice členským státům přijmout další obecná omezení tuzemských hotovostních plateb formou takového vnitrostátního ustanovení, jako je ustanovení dotčené v původním řízení, podle něž smí být tuzemské platby od výše 10 000 BGN prováděny pouze bankovním převodem nebo vkladem na účet, je-li důvodem hotovostní platby „nerozdělený zisk“ (dividendy)?

2) V případě kladné odpovědi na tuto otázku: Umožňuje čl. 2 odst. 1 bod 3 písm. e) směrnice (EU) 2015/849 ve spojení s šestým bodem odůvodnění článku 5 této směrnice členským státům přijmout omezení tuzemských hotovostních plateb formou takového vnitrostátního ustanovení, jako je ustanovení dotčené v původním řízení, podle něž smí být tuzemské platby od výše 10 000 BGN prováděny pouze bankovním převodem nebo vkladem na účet, je-li prahová hodnota nižší než 10 000 eur?

Třetí otázka:

Musí být čl. 58 odst. 1 a čl. 60 odst. 4 směrnice (EU) 2015/849 ve spojení s čl. 49 odst. 3 Listiny základních svobod Evropské unie vykládány v tom smyslu, že brání takovému vnitrostátnímu ustanovení, jako je ustanovení dotčené v původním řízení, které stanoví správní sankci za porušení omezení hotovostních plateb paušální částkou a neumožňuje odstupňované vyměření sankce při zohlednění konkrétních relevantních okolností?

1) V případě, že tato otázka bude zodpovězena tak, že čl. 58 odst. 1 a čl. 60 odst. 4 směrnice (EU) 2015/849 při zohlednění čl. 49 odst. 3 Listiny základních práv Evropské unie nebrání takovému vnitrostátnímu ustanovení, jako je ustanovení dotčené v původním řízení, které stanoví správní sankci za porušení omezení hotovostních plateb paušální částkou, musí být článek 58 a čl. 60 odst. 4 směrnice 2015/849 při zohlednění zásady efektivity a práva na účinnou právní ochranu podle článku 47 Listiny vykládány v tom smyslu, že brání takovému vnitrostátnímu ustanovení, jako je ustanovení dotčené v původním řízení, které omezuje soudní přezkum, jestliže toto ustanovení nepřipouští, aby soud v případě podání opravného prostředku [proti uložené sankci] stanovil správní sankci přiměřenou konkrétním okolnostem, která je nižší, než stanovená minimální částka?

Uplatňovaná ustanovení unijního práva a judikatura

Článek 63 SFEU, článek 47 a čl. 49 odst. 3 Listiny základních práv Evropské unie, článek 1 směrnice Rady 88/361/EHS, kterou se provádí článek 67 Smlouvy, body 6, 22 a 65 odůvodnění a články 2, 4, 5, 58 a 60 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES a směrnice Komise 2006/70/ES

Uplatňovaná ustanovení vnitrostátního práva

Články 113, 123, 133, 135 až 137 a 147 targovski zakon (obchodní zákoník, dále jen „TZ“), články 1 až 3, 5 a 6 zakon za ograničavane na plaštanijata v broi (zákon o omezení hotovostních plateb, dále jen „ZOPB“), čl. 27 odst. 1 a 5, čl. 28 písm. a), čl. 63 odst. 1 a článek 83 zakon za administrativnite narušenija i nakazanija (zákon o správních přestupcích a sankcích, dále jen „ZANN“); článek 208, čl. 218 odst. 2 a článek 223 administrativno-procesualen kodex (zákon o správním řízení, dále jen „APK“)

Stručné shrnutí skutkového stavu a řízení

- 1 Navrhovatelkou v původním řízení je společnost s ručením omezeným podle bulharského práva se sídlem v Petrichu v Bulharsku a mající jednoho vlastníka, která provozuje velkoobchod. Jediným společníkem a jednatelem je řecký státní příslušník s bydlištěm v Řecku.
- 2 Dne 14. března 2018 se v sídle společnosti konala valná hromada, během níž bylo rozhodnuto, že jedinému společníkovi budou vyplaceny dividendy v celkové výši 100 000 BGN. Uvedená částka představuje nerozdělený zisk po zdanění daní z právnických osob. Bylo rozhodnuto, že částka bude vyplacena v dílčích částkách z pokladny společnosti v hotovosti.

- 3 Na základě tohoto rozhodnutí vyplatila společnost v březnu 2018 jedinému společníkovi částku v hotovosti ve výši 95 000 BGN, rozdělenou do devíti plateb po 10 000 BGN a jedné platby ve výši 5 000 BGN, na což byly vystaveny příslušné výdajové doklady.
- 4 Jedna z těchto hotovostních plateb, která byla provedena 14. března 2018 a činila 10 000 BGN, je předmětem původního řízení. Strany nezpochybňují, že tato částka představuje vyplacené dividendy za účelem naplnění výše uvedeného rozhodnutí valné hromady společnosti, a tato skutečnost byla také nesporně prokázána skutečnostmi zjištěnými během řízení.
- 5 Během daňové kontroly společnosti „Ecotex Bulgaria“ EOOD bylo zjištěno, že každá z těchto hotovostních plateb ve výši 10 000 BGN porušuje ustanovení čl. 3 odst. 1 bodu 1 ZOPB, které zakazuje tuzemské hotovostní platby „od výše 10 000 BGN“.
- 6 Teritorialna direkcija na Nacionalna agencija za prichodite Sofia (regionální ředitelství Národní agentury pro příjmy v Sofii) zamítlo společností podané odpory, které byly odůvodněny „nižší závažností případu“, a uložilo za každou z těchto plateb finanční sankci, kterou stanoví čl. 5 odst. 1 ZOPB, a to ve výši 50 procent celkové hodnoty každé platby, což v případě platby sporné v projednávané věci činí 5 000 BGN.
- 7 Společnost „Ecotex Bulgaria“ EOOD napadla výměr peněžité sankce za platbu dotčenou v projednávané věci u příslušného rajonen sād (okresní soud), který výměr v plném rozsahu potvrdil.
- 8 Rajonen sād (okresní soud) vycházel z toho, že hotovostní platba ve výši 10 000 BGN provedená 14. března 2018, která představovala část vyplacených dividend, naplňovala skutkovou podstatu porušení ustanovení čl. 3 odst. 1 bodu 1 ZOPB. Vzhledem k neexistenci právní definice pojmu „platba“ ve smyslu ZOPB soud předpokládal, že je tím myšlena „jakákoliv peněžní transakce“, nezávisle na tom, zda se jedná o protiplnění.
- 9 Ohledně uložené finanční sankce měl rajonen sād (okresní soud) za to, že neexistuje právní důvod pro její změnu (snížení). V odůvodnění uvedl, že je vázán pevně stanovenou výší podle čl. 5 odst. 1 ZOPB, a sice 50 procenty hotovostní platby, a ustanovením čl. 27 odst. 5 ZANN, které zakazuje uložit sankci nižší než je minimální výše stanovená zvláštním ustanovením ve formě čl. 5 odst. 1 ZOPB.
- 10 Rajonen sād (okresní soud) zamítl žádost podle článku 28 ZNN, aby osobu, která porušila příslušné ustanovení, zbavil odpovědnosti podle správního práva z důvodu „menší závažnosti případu“, a toto rozhodnutí odůvodnil tím, že porušení podle čl. 3 odst. 1 bod 1 ZOPB se neliší od obvyklých přestupků a není „méně závažné“.

- 11 Společnost „Ecotex Bulgaria“ EOOD napadla rozhodnutí rajonen sád (okresní soud) kasační stížností u předkládajícího soudu, který má o sporu rozhodnout s konečnou platností.

Základní argumenty účastníků původního řízení

- 12 Navrhovatelka tvrdí, že právo na podíl na zisku společnosti (právo na dividendy) není právním úkonem nebo smlouvou s protiplněním a nespadá tedy do pojmu „platba“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 bod 1 ZOPB.
- 13 Navrhovatelka dále upozorňuje na to, že hotovostní platba ve výši 10 000 BGN učiněná 14. března 2018 překračuje omezení podle čl. 3 odst. 1 bod 1 ZOPB o pouhých 0,01 BGN a proto je finanční sankce ve výši 50 procent celkové výše učiněné platby podle čl. 5 odst. 1 ZOPB, tedy sankce, která v tomto případě činí 5 000 BGN, nepřiměřená.
- 14 Odpůrce má za to, že ustanovení čl. 3 odst. 1 bod 1 ZOPB zahrnuje všechny hotovostní platby, včetně výplaty podílu na nerozděleném zisku (dividendy), pokud se na ně nevztahuje jedna ze zákonných výjimek podle článku 2 ZOPB.
- 15 Také upozorňuje na skutečnost, že pod pojmem „platba“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 bod 1 ZOPB je nutno chápat každou peněžní transakci nezávisle na tom, má-li smluvní, či mimosmluvní základ; zahrnuje tedy i práva spojená s podíly ve společnostech.

Stručné vylíčení odůvodnění předběžné otázky

- 16 Zákon o omezení hotovostních plateb byl přijat jako opatření provádějící zrušenou směrnicí 2005/60/ES a je uváděn jako vnitrostátní prováděcí opatření ke směrnici (EU) 2015/849 v bodě 11 tohoto sdělení: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/NIM/?uri=CELEX:32015L0849>.
- 17 V projednávané věci je uplatňováno ustanovení čl. 3 odst. 1 bodu 1 ZOPB, které musí být vykládáno v duchu a smyslu příslušného unijního práva (viz rozsudek ze dne 10. dubna 1984, von Colson a Kamann, 14/83, EU:C:1984:153) a konkrétně ve světle článku 63 Smlouvy o fungování Evropské unie a ustanovení směrnice (EU) 2015/849.
- 18 V zájmu splnění povinnosti zajistit výklad vnitrostátních právních norem v souladu s (unijním) právem (viz rozsudky ze dne 14. září 2000, Collino a Chiappero, C-343/98, EU:C:2000:441, bod 23, ze dne 19. dubna 2007, Farrell, C-356/05, EU:C:2007:229, bod 40, a ze dne 24. ledna 2012, Dominguez, C-282/10, EU:C:2012:33, bod 39) musí vnitrostátní soudy učinit vše, co spadá do jejich pravomoci, tím že vezmou v úvahu veškeré vnitrostátní právo a použijí metody výkladu uznané v judikatuře a teorii (viz rozsudky ze dne 4. července 2006,

Adeneler, C-212 /04, EU:C:2006:443, bod 111, a ze dne 24. ledna 2012, Dominguez, C-282/10, EU:C:2012:33, bod 27).

- 19 Podle unijního práva je pohyb kapitálu ve své základní podobě finanční transakcí a nikoliv platbou plynoucí z jiného ekonomického vztahu. Soudní dvůr Evropské unie konstatoval, že na rozdíl od běžných plateb, které jsou spojeny s transakcemi v podobě plnění a protiplnění z právního jednání, „představuje pohyb kapitálu finanční transakce, u nichž se v první řadě jedná o uložení nebo investování dotčené částky a nikoliv o odměnu za službu“ (rozsudek ze dne 31. ledna 1984, Luisi a Carbone, 286/82 a 26/83, EU:C:1984:35, bod 21).
- 20 Podle názoru Soudního dvora je pobírání dividend z akcií a podílů na obchodních společnostech formou volného pohybu kapitálu (rozsudek ze dne 6. června 2000, Verkooijen, C-35/98, EU:C:2000:294). Článek 63 odst. 1 SFEU zakazuje všechna omezení pohybu kapitálu mezi členskými státy a mezi členskými státy a třetími zeměmi, včetně opatření, „která mohou odradit osoby, které nemají v tomto státě bydliště, od investování v některém členském státě nebo od toho, aby v tomto státě takové investice ponechaly“ (viz rozsudky ze dne 22. ledna 2009, STEKO Industriemontage, C-377/07, EU:C:2009:29, body 23 a 24, a ze dne 31. března 2011, Schröder, C-450/09, EU:C:2011:198, bod 30). Odpověď na otázku, zda omezení hotovostních plateb ve vnitrostátním zákoně (čl. 3 odst. 1 bod 1 ZOPB), zahrnuje-li pro svou neurčitost také výplatu dividendy, představuje skryté omezení volného pohybu kapitálu a plateb ve smyslu článku 63 SFEU, je proto rozhodující.
- 21 Cílem směrnice (EU) 2015/849 je předcházet využívání finančního systému Unie k praní peněz a financování terorismu. Pro dosažení cílů směrnice byl stanoven seznam povolání a činností, které spadají do oblasti její působnosti, přičemž členské státy mohou oblast působnosti rozšířit i na jiná povolání nebo kategorie podniků, než ty, které jsou uvedeny v čl. 2 odst. 1, a stanovit nižší prahové hodnoty či přijmout další obecná omezení hotovostních plateb a jiná přísnější ustanovení.
- 22 V této souvislosti je nutno posoudit s ohledem na odpovědnost společnosti, zda je taková obecná vnitrostátní právní úprava, která omezuje hotovostní platby bez ohledu na to, jestli se jedná o úhradu protiplnění, přípustná a zda omezení hotovostní výplaty podílu na nerozděleném zisku podle ustanovení čl. 3 odst. 1 bodu 1 ZOPB spadá do oblasti působnosti směrnice (EU) 2015/849; je-li takové ustanovení přípustné, pak vyvstává otázka, zda je na uvážení členských států, jestli prahovou hodnotu pro hotovostní platby stanoví na částku nižší, než je 10 000 eur.
- 23 Bude-li odpověď na tuto otázku kladná, pak je nutno posoudit, do jaké míry je taková vnitrostátní právní úprava, jako je ustanovení čl. 5 odst. 1 ZOPB, která pro právnické osoby u všech finančních transakcí stanoví peněžitou sankci pevně stanovenou na „50 procent celkového rozsahu provedené platby“, přípustná s ohledem na přiměřenost sankce podle čl. 58 odst. 1 a okolnosti podle čl. 60 odst. 4 směrnice (EU) 2015/849 a zda tato právní úprava s ohledem na zákaz stanovený v

čl. 27 odst. 5 ZANN, podle nějž soud nesmí uložit sankci nižší než je minimální výše stanovená v čl. 5 odst. 1 ZOPB, neporušuje zásadu účinné soudní kontroly.

ARBEITSDOKUMENT